

Pohjois-Savon hyvinvointialueen, kuntien ja maakunnan liiton puitesopimus yhteistyön ja toimintatapojen periaatteiksi ja rakenteiksi

1. Sopimusosapuolet

Pohjois-Savon hyvinvointialue
Y-tunnus: 3221316-6
Osoite: Puijonlaaksontie 2, 70211 Kuopio

Pohjois-Savon liitto
Y-tunnus: 0827616-7
Osoite: Sepänkatu 1, 70100 Kuopio

Iisalmen kaupunki
Y-tunnus: 9086071-6
Osoite: PL 10, 74101 Iisalmi

Joroisten kunta
Y-tunnus: 0207112-8
Osoite: Lentoasemantie 130, 79600 Joroinen

Kaavin kunta
Y-tunnus: 0170664-6
Osoite: Rantatie 1, 73600 Kaavi

Keiteleen kunta
Y-tunnus: 0170773-7
Osoite: PL 14, 72601 Keitele

Kiuruveden kaupunki
Y-tunnus: 0170843-0
Osoite: PL28, 74701

Kuopion kaupunki
Y-tunnus: 0171450-7
Osoite: PL 228, 70101 Kuopio

Lapinlahden kunta
Y-tunnus: 0172127-2
Osoite: Asematie 4, 73100 Lapinlahti

Leppävirran kunta
Y-tunnus: 0172231-2
Osoite: PL 4, 79100 Leppävirta

Pielaveden kunta
Y-tunnus: 0172446-5
Osoite: Puustellintie 18, 72400 Pielavesi

Rautalammin kunta
Y-tunnus: 0172586-3
Osoite: Kuopiontie 11, 77700 Rautalampi

Rautavaaran kunta
Y-tunnus: 0172646-0
Osoite: Koulutie 1, 73900 Rautavaara

Siilinjärven kunta
Y-tunnus: 0172718-0
Osoite: PL 5, 71801 Siilinjärvi

Sonkajärven kunta
Y-tunnus: 9090160-2
Osoite: Lepokankaantie 2, 74300 Sonkajärvi

Suonenjoen kaupunki
Y-tunnus: 0208061-4
Osoite: PL 13, 77601 Suonenjoki

Tervon kunta
Y-tunnus: 0173081-4
Osoite: Tervontie 4, 72210 Tervo

Tuusniemen kunta
Y-tunnus: Keskitie 22, 71200 Tuusniemi
Osoite: Keskitie 22, 71200 Tuusniemi

Varkauden kaupunki
Y-tunnus: 0173416-1
Osoite: PL 208, 78201 Varkaus

Vesannon kunta
Y-tunnus: 0173787-2
Osoite: Strandmanintie 2, 72300 Viereämä

Vieremän kunta
Y-tunnus: 0173835-7
Osoite: Myllyjärventie 1, 74200 Vieremä

2. Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Sopimusosapuolilla on yhteiset asukkaat ja tarve tehdä yhteistyötä asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi ja palvelujen toteuttamiseksi.

Yhdyspinta tarkoittaa tässä sopimuksessa kahden tai useamman organisaation asiakaslähtöistä toiminnallista yhteyttä.

- 1) Tämän sopimuksen tarkoittama yhteys muodostuu hyvinvointialueen ja kuntien järjestämisvastuulla olevien tehtävien välillä. Niiden asiakaslähtöinen toteuttaminen vaatii yhteistä työtä. Yhdessä tunnistetut yhdyspinnat ovat asukkaiden asumisen, hyvinvoinnin, terveyden, turvallisuuden ja osallisuuden edistämässä sekä lasten, nuorten, työikäisten ja ikäihmisten sujuvassa liikkumisessa palvelujen välillä.
- 2) Maakunnan liitto aluekehitysviranomaisena vastaa maakunnan pitkän tähtäimen suunnitelmien, maakuntakaavan sekä maakunnan kehittämisohjelmien valmistelusta. Em. asiakirjoissa asetetaan maakunnan tavoitteet mm. väestön, elinkeinoelämän, työllisyyden, hyvinvoinnin ja saavutettavuuden osalta. Miten näissä tavoitteissa yhdessä onnistutaan, vaikuttaa niin väestön terveyteen ja hyvinvointiin kuin kuntien kykyyn tarjota palveluita. Tämä kytkee maakunnan liiton, kuntien ja hyvinvointialueen tehtävät toisiinsa.

Sopimuksen allekirjoittajat sitoutuvat toimimaan yhdessä sovittujen käytänteiden mukaisesti yhteisissä tavoitteissa ja tehtävissä ihmislähtöisten ja toimivien palvelujen järjestämiseksi sekä osaavien työntekijöiden saatavuuden varmistamiseksi.

Sopimusosapuolet ovat keskenään tasavertaisia juridisia toimijoita. Tällä sopimuksella sovitaan yhteistyön tekemisen periaatteista, tavoitteista ja yhteistyön rakenteista yleisellä tasolla.

Sopimuksen liitteenä on **yhdyspintasuunnitelma**, jossa on lisätietoa tavoitteiden muodostumisesta, kuvattu yhdyspintojen yhteistyörakenteet sekä toimenpiteitä yhteistyölle. Suunnitelma täydentää tätä sopimusta, mutta ei ole sopimuksellisesti sitova.

3. Yhteistyön lainsäädäntöpohja

Lainsäädännössä yhteistyövelvoite kuntien, maakuntaliiton ja hyvinvointialueen välillä on säädetty muun muassa seuraavissa pykälissä:

Laki hyvinvointialueista 611/2022, § 14 (neuvotteluelvoite valtuustokausittain).

Laki sosiaali- ja terveyshuollon järjestämiseksi 612/2021: § 6 ja 7§ (hyte), § 10, § 32 ja § 50

Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista 7/2014 (maakuntien liittojen vastuu aluekehittämisen tehtävistä ja yhteistyöstä).

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä 380/2023, 8§, 9§

Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023, 15§, 17§

Laki pelastustoimen järjestämisestä 613/2021 4§

Pelastuslaki 379/2011 30§, 46§, 65§

Valmiuslaki 1552/2011 12§ 120§

4. Sovittavat periaatteet ja tavoitteet

Pohjois-Savon hyvinvointialue, Pohjois-Savon kunnat ja Pohjois-Savon liitto ovat toistensa strategisia kumppaneita. Kumppanuus perustuu tietoon perustuvaan tilannekuvaan väestöstä, hyvinvoinnista, palvelutarpeista ja kehitysnäkemyksistä. On tärkeää tunnistaa yhteinen toimintakenttä asukkaiden hyvinvoinnin, arjen ympäristöjen, koulutuksen ja osaamisen sekä elinvoiman edistämiseksi. Kumppanuuden onnistuminen vaatii luottamusta, vuorovaikutusta ja sitoutumista yhteiseen tekemiseen. Sopimuksen osapuolet sitoutuvat siihen, että yhdyspintatyöhön löytyy vastinparit jokaiselta osapuolelta jokaisella yhdyspintatyön tasolta.

Seuraavat neljä osa-aluetta on tunnistettu yhteisiksi tavoitteiksi.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden (HYTETU) edistäminen ehkäisee hyvinvointivajeita

Osapuolilla on yhteiset asukkaat, joiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on yhteinen jaettu tehtävä. Yhteistyötä tehdään järjestöjen ja muiden yhteisöjen, viranomaisten sekä elinkeinoelämän kanssa. Tavoitteena on sairastavuuden, mielenterveysongelmien ja syrjäytymisen ehkäisy.

Asiakaslähtöiset ja yhteensovitettut yhdyspintapalvelut

Sosiaali-, terveydenhuollon ja pelastustoimen, työllistämisen sekä kuntien palveluilla on tunnistettu vaikutus eri-ikäisten asukkaiden asumiseen ja arjen sujuvuuteen. Palvelujen ja palveluverkon suunnittelussa asukkaita ja palveluja käyttäviä kuullaan. Osapuolet käyvät vuoropuhelua eri tasoilla palvelujen sujuvuuden edistämiseksi. Tavoitteena ovat asiakaslähtöiset ja yhteensovitettut yhdyspintapalvelut.

Yhteinen työssäkäynnin, koulutuksen ja ammatillisen kehittymisen ekosysteemi

Pohjois-Savo muodostaa yhteisen työssäkäynnin sekä osaamisen ja koulutuksen ekosysteemin, joka hyvin toimiessaan tukee yksilöiden työ- ja toimintakykyä ja ammatillista kehittymistä sekä edistää alueen työllisyyden tilaa ja työvoiman saatavuutta. Tavoitteena on henkilöstön saatavuuden parantaminen ja alueen vetovoiman edistäminen.

Tietoon pohjautuva ennakointi talouden ja toiminnan suunnittelun tukena

Tietoon pohjautuva toiminnallinen ja taloudellinen ennakointi tukee pitkäjänteistä talouden suunnittelua sekä reagointia toimintaympäristön muutoksiin. Yhdessä osapuolet muodostavat mittavan tietovarannon tulevaisuuden ennakointiin. Tavoitteena yhteisen tulevaisuutta ennakoivan tilannekuvan pohjalta käyty vuoropuhelu tulevaisuuden suunnista.

5. Yhteistyön rakenteet

Tässä sopimuksessa sovitaan yhteistyön rakenteista johdon tasolla. Tavoitteiden mukaisesti tai tilanteen niin vaatiessa voidaan perustaa muita yhteistyötä edistäviä ryhmiä.

Kuntafoorumi

Kuntajohtajien ja kuntien luottamushenkilöjohdon, hyvinvointialuejohtajan, toimialajohtajien ja alueluottamushenkilöjohdon sekä maakunnan liiton johdon ja sen luottamushenkilöjohdon yhteinen strategisen tason foorumi, joka kokoontuu enintään kaksi kertaa vuodessa.

Luottamushenkilöjohto tarkoittaa tässä kunkin organisaation hallituksen puheenjohtajaa ja valtuuston puheenjohtajaa. Tämän lisäksi organisaatioiden viranhaltijajohto kokoontuu vapaamuotoisesti.

Laajan kuntafoorumin tehtävänä on

- käydä kerran valtuustokaudessa hyvinvointialueen, kuntien ja maakunnan liiton väliset neuvottelut (611/2021, 14§) ja asettaa yhteiset strategiset tavoitteet yhteistyölle. Neuvottelutulos

konkretisoituu päivitettyinä yhdyspintasopimuksena ja suunnitelmana. Maakunnan liitto osallistuu neuvotteluihin. Neuvottelujen muodosta ja aikataulusta sovitaan uuden valtuustokauden ensimmäisessä kuntafoorumissa;

- seurata yhteistä maakunnan aluetaloudellista kehitystä sekä tilannekuvaa väestön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden (HYTETU) tilasta, palvelutarpeiden kehityksestä, alueen elinvoiman ja TKIO-toiminnan suunnasta sekä yhdyspintapalvelujen toimivuudesta;
- seurata asetettujen strategisten tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista vuosittaisen kompassikyselyn avulla.
- linjata yhteistä verkostotyötä tavoitteiden edistämiseksi.

Kokoonkutsujana on Pohjois-Savon hyvinvointialue. Vastuutahona on hyvinvointialuejohtaja.

Palvelukeskustelut

Vuoden 2024 alussa käynnistetään alueittain palvelukeskustelut, jotka käydään jatkossa kerran vuodessa. Palvelukeskustelujen maantieteellinen aluejako on kuvattu yhdyspintasuunnitelmassa. Osallistujina ovat asiakohtien mukaan arvioituna kunnan ja hyvinvointialueen toimialojen edustajat. Tavoitteena on strategisten tavoitteiden toteutumisen seuranta paikallisella tasolla sekä uusien yhteistyötarpeiden esiin nostaminen. Palvelukeskustelujen tehtävänä on käsitellä seuraavia teemoja:

- Tilannekuva paikallisella tasolla: väestö ja palvelutarpeet, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja ennaltaehkäisevän työn tilanne sekä talouden mittarit.
- Tilannekuvan vaikutus esimerkiksi lasten, nuorten ja perheiden palveluihin, ikääntyvän väestön ja erityisryhmien asumiseen, suunniteltuihin uusiin asuinalueisiin ja palveluihin, varautumiseen, työllisyyden palveluihin, maahanmuuton ja kotoutumisen palveluihin, tiloihin, kiinteistöihin sekä tukipalveluihin.
- Toimenpiteistä sopiminen tilannekuvan ja yhteisten tavoitteiden mukaisesti.

Palvelukeskustelun kutsuu kokoon vuorovastuussa oleva kunta. Kunnat kokoavat yhteistyössä esiin palvelukeskustelussa nostettavat aiheet niin, että toimialajohtajat voivat katsoa sopivimman edustajan toimialaltaan käymään keskustelun tarpeista ja toimenpiteistä. Tilannekuvan kokoamisesta palvelukeskusteluihin vastaa hyvinvointialue tukenaan maakunnan liitto.

Yhdyspintojen rakenteet

Yhdyspinnoilla on lakisääteisiä yhteensovittavia palveluja ja tehtäviä, joita varten on omat yhteistyön rakenteet toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Lisäksi arjen työ vaatii sujuvaa ja joustavaa yhteistyötä. Rakenteita on kuvattu yhdyspintasuunnitelmassa.

6. Yhteistoiminnan pelisäännöt

Kokouksista ei makseta kokouskorvauksia ja kilometrikorvauksia, vaan jokainen yhteistyötaho kustantaa omien edustajiensa palkka-, palkkio ja matkakulut. Kokousten järjestäjätaho maksaa kokousten järjestämiskustannukset (tilavuokrat ja tarjoilut).

7. Tiedonkulku ja viestintä

Kuntafoorumien, palvelukeskustelujen sekä muiden yhdyspintarakenteiden ulkoinen viestinnällinen vastuu on kokouksen kokoonkutsujalla. Kaikkien osapuolten viestintäorganisaatiot osallistuvat käytännön viestinnän jatkotoimiin, kuten tiedotteiden jakoon, www-sivujen päivittämiseen ja suunnitelmien viestintään. Viestinnän kokonaisuudesta hyvinvointialueella vastaa viestintä- ja markkinointijohtaja, joka viestintätiimeineen ja kuntien ja maakunnan liiton vastuussa olevien tahojen kanssa muodostavat viestintäverkoston.

Sisäinen tiedonkulku kuntien tai Pohjois-Savon hyvinvointialueen välillä on avointa ja vuorovaikutteista. Työryhmien kokoon kutsuminen toteutuu ajoissa ja valmisteltavat asiat ovat yhteisesti kommentoitavana ennen päätöksentekoa. Mikäli työryhmä niin sopii, tapaamisista tehdään muistiot ja ne jaetaan ja tallennetaan sovitulla tavalla. Kuntafoorumin asiakirjat sisältävät linjauksia ja valmistelua osapuolten päätöksentekoon, joten niiden jaosta ja näkyvyydestä myös ulospäin sovitaan erikseen.

8. Seuranta

Pohjois-Savon hyvinvointialueen, Pohjois-Savon liitto ja kuntien välistä yhteistyötä ja sen tavoitteiden onnistumista seurataan vuosittain kuntafoorumissa. Sopimus ja suunnitelma päivitetään osana hyvinvointialueen, kuntien ja maakunnan liiton lakisäätöistä neuvottelua (14§, 611/2022).

9. Sopimuksen voimassaolo

Sopimus on voimassa 1.11.2023-30.6.2026.

Päiväys

Allekirjoitukset

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Pohjois-Savon liitto

Iisalmen kaupunki

Joroisten kunta

Kaavin kunta

Keiteleen kunta

Kiuruveden kaupunki

Kuopion kaupunki

Lapinlahden kunta

Leppävirran kunta

Pielaveden kunta

Rautalammin kunta

Rautavaaran kunta

Siilinjärven kunta

Sonkajärven kunta

Suonenjoen kaupunki

Tervon kunta

Tuusniemen kunta

Varkauden kaupunki

Vesannon kunta

Vieremän kunta

Versiot

Sopimustyö liikkeelle kunnanjohtajien tapaamisessa sekä seudullisissa tapaamisissa.

Sopimusversio 0.1. Kommentointi Ohjausryhmän kokous 21.4.

Sopimusversio 0.2. + suunnitelmaversio Esittely Kuntafoorumi 8.5.2023

Sopimusversio 0.3.

Toukokuussa 2023 kommentointikierron kuntiin ja hyvinvointialueen yhdyspinta. Kommentit saatu maakuntaliitolta, Tuusniemeltä, Kuopiosta.

Sopimusversion 0.4.

2.6.2023 Kommentit ohjausryhmältä

Sopimusversio 0.5.

Maakuntaliiton kommentit kirjattu

Työllisyyden edistäminen – keskustelu, mukana Kuopio, Iisalmi, Varkaus (TYP alueelliset johtoryhmät) sekä Sonkajärvi sekä hyvinvointialueen työikäisten sosiaalityön vastuhenkilö.

Maahanmuuton ja kotouttamisen koordinaattorit Kuopio, Iisalmi ja Varkaus, ELY-keskuksen asiantuntijat

Ikäntyneiden palvelut

Perhekeskuspalvelut

Pelastuslaitos

ELY-keskus, maahanmuuton asiantuntijat

Työikäisten sosiaalipalvelut

Versio 0.6. 26.9.2023 Hyväksyntä HVA johtoryhmältä

Versio 0.7. 6.10.2023 Hyväksyntä kuntajohtajien tapaamisessa kuntafoorumilta

Versio 1.0. 23.10.2023 Aluehallituksen hyväksyntä ja lähettäminen kuntiin hyväksyttäväksi